Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Aan Staatssecretaris

TER BESLISSING

Datum
15 april 2026

Onze referentie
IenW/BSK-2026/64712

Opgesteld door
DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ Economie
Leefomgeving

Beslistermijn
18-05-2026

Bijlage(n)
1

nota

Kamerbrief definitief besluit verlaging geluidproductieplafonds spoor

Aanleiding

Het geluid van hoofdspoorwegen wordt beheerst met een systeem van geluidproductieplafonds, waarvan de werking tweeledig is: ze bepalen de geluidruimte waarbinnen de beheerder de infrastructuur kan benutten, en tegelijkertijd vormen ze het uitgangspunt voor het geluid waarmee rekening moet worden gehouden bij nieuw te bouwen woningen, met het oog op de bescherming van de gezondheid.
IenW heeft aangekondigd geluidproductieplafonds (gpp's) langs hoofdspoorwegen op grote schaal te verlagen.[1] Deze verlaging biedt ruimte voor nieuwe woningbouw langs trajecten waar sprake is van overtollige geluidruimte, en het definitieve besluit daarvoor is ter ondertekening aangeboden bij de dgMI.[2] Om ook de Tweede Kamer hierover te informeren, is bijgaande brief opgesteld.

Geadviseerd besluit

In te stemmen met de bijgevoegde Kamerbrief en deze te laten verzenden.

Kernpunten

Het kenbaar maken van besluiten over aanpassing van gpp's loopt via Staatscourant en op de website van het Bureau Sanering Verkeerslawaai, dit zijn de gebruikelijke kanalen. Aanvullend hierop is het voorstel om bij deze verlaging ook de Tweede Kamer afzonderlijk per brief te informeren omdat:

- Het een grootschalige plafondverlaging is
- Hierover eerder met de Tweede Kamer is gecommuniceerd
- Decentrale overheden/VNG aandringen op een spoedig besluit
- Het regeldruk verlaagt en een positieve impact heeft op de woningbouw

In de Kamerbrief geeft u aan:
Door de gpp's te verlagen ontstaat er meer ruimte voor woningbouw: die kan dichter bij het spoor plaatsvinden en in sommige gevallen zijn minder geluidmaatregelen nodig. De verlaging is mogelijk omdat treinen en spoor stiller zijn dan vroeger.

De Kamerbrief licht de context van het besluit toe. De uitgangspunten van de verlaging worden benoemd. De gevolgen voor de woningbouw komen aan bod. De

[1] RONDZENDMAP-2025/11600.
[2] RONDZENDMAP-2026/1371. Het is gebruikelijk deze besluiten op dg-niveau vast te stellen.

brief duidt de werking van de gpp-systematiek, met aandacht voor de balans tussen beschermen en benutten die met deze systematiek wordt getroffen.

Datum
15 april 2026

Onze referentie
IenW/BSK-2026/64712

Opgesteld door
DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ Economie
Leefomgeving

Aan
Staatssecretaris

Bijlage(n)
1

Krachtenveld
Voor bewoners langs het spoor heeft het besluit qua geluidsbelasting geen gevolgen, omdat de feitelijke geluidssituatie niet wijzigt. Een lager plafond biedt wel comfort aan bewoners, omdat het maximale geluidsbelastingsniveau hiermee wordt verlaagd.
Voor gemeenten en ontwikkelaars van woningbouw betekent de plafondverlaging dat woningen op meer plekken kunnen worden toegelaten en dat er in de situaties die het betreft minder hoge eisen aan de benodigde geluidmaatregelen worden gesteld.
Voor vervoerders betekent de plafondverlaging op de trajecten die het betreft dat de spoorcapaciteit wordt verlaagd. Omdat er rekening is gehouden met toekomstscenario's met hoge groei en omdat er een marge van 0,5 dB wordt gehanteerd om fluctuaties op te vangen, is de benodigde ontwikkelruimte op het spoor nog aanwezig.

Politieke context
Naar aanleiding van een evaluatie van de geluidruimte is de plafondverlaging eind 2023 door de staatssecretaris van IenW afgesproken met de toenmalige minister voor VRO en met de VNG. Na vaststelling van het geluidactieplan hoofdspoorwegen in 2024 zijn de voorbereidingen hiervoor in gang gezet.
Het ministerie van VRO heeft in het kader van het programma STOER de verlaging van geluidproductieplafonds als één van de verbeteracties voor de korte termijn aangemerkt. De VNG heeft herhaaldelijk aangedrongen op een spoedig verlagingsbesluit, om de woningbouw meer ruimte te geven.
In de afgelopen jaren zijn er verscheidene verlagingsverzoeken gekomen van individuele gemeentes.[3] De verwachting is dat door de landelijke plafondverlaging deze druk vanuit gemeentes op IenW zal verminderen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

[3] Dit heeft geleid tot gpp-verlagingen in de gemeenten Rotterdam, Schiedam, Dordrecht, Leiden en Nijmegen.

Toelichting

Geluidproductieplafonds

Geluidproductieplafonds leggen de maximale geluidproductie van het spoor vast. Ze worden berekend uit gegevens over onder meer aantallen, typen, en snelheden van treinen. Het doel van de geluidproductieplafonds is tweeledig: enerzijds dienen zij om de omwonenden van het spoor te beschermen tegen een toename van de geluidproductie (bijvoorbeeld als gevolg van intensiever spoorgebruik), anderzijds vormen zij het uitgangspunt voor het toelaten van nieuwe woningen langs het spoor. De hoogte van de geluidproductieplafonds dient daarom voor een goede balans tussen benutten (van het spoor) en beschermen (van omwonenden) te zorgen.

Vooral door stiller geworden treinen is er de afgelopen tien jaar ruimte onder het plafond ontstaan, zoals is gebleken uit de jaarlijkse nalevingsverslagen geluidproductieplafonds voor spoorwegen. Deze ruimte kan "in reserve worden gehouden", of ten goede komen van de woningbouw, door de plafonds te verlagen. Zaak is wel daarbij voldoende ruimte te reserveren voor het treinverkeer van de toekomst. Want als plafonds overschreden worden, moeten mogelijk maatregelen, zoals geluidschermen en raildempers, worden getroffen.

In oktober 2025 heeft IenW het ontwerpbesluit tot verlaging bekend gemaakt en is de zienswijzeprocedure gestart. Naar aanleiding van de zienswijzen heeft uw ambtsvoorganger ingestemd met aanpassing van het besluit op enkele punten.[4] Het definitieve besluit is nu gereed en zal op 21 april a.s. ter inzage gelegd worden. Belanghebbenden kunnen vanaf dat moment binnen zes weken beroep aantekenen. Gemeenten en ontwikkelaars kunnen vanaf hetzelfde moment uitgaan van de verlaagde geluidproductieplafonds.

Financiële/juridische overwegingen

Het besluit heeft geen financiële consequenties voor IenW, omdat de benodigde groeiruimte op het spoor is geborgd in de uitgangspunten. Er zijn dus geen aanvullende maatregelen nodig.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

De Omgevingswet heeft als doel om een goede balans te vinden tussen benutten van de fysieke leefomgeving en het beschermen van de gezondheid van zijn bewoners. Het verlagen van geluidproductieplafonds heeft een plaats binnen die systematiek.
Voor de woningbouw leidt plafondverlaging tot kostenreductie.

Communicatie

Het definitieve besluit wordt gepubliceerd in de Staatscourant en op de website van het Bureau Sanering Verkeerslawaai, de gebruikelijke kanalen.
Gemeenten waar geluidproductieplafonds liggen die worden verlaagd worden hierover per brief geïnformeerd. Daarnaast worden alle partijen die een zienswijze hebben ingediend geïnformeerd over de publicatie van het definitieve besluit, met verwijzing naar de beantwoording van de betreffende zienswijze in de nota van antwoord.

Dit definitieve besluit zal zes weken ter inzage worden gelegd. De geluidbrongegevens waarop het besluit is gebaseerd en het geluidaandachtsgebied

[4] RONDZENDMAP-2026/206.

dat uit de nieuwe geluidbrongegevens volgt, worden binnen vier weken na bekendmaking gepubliceerd in de Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG). Op verzoek worden in de tussenliggende periode de geluidbrongegevens aan gemeenten verstrekt, zodat nieuwe woningbouwplannen hier zo snel mogelijk gebruik van kunnen maken.

Afstemming
Deze beslisnota is afgestemd met DGMo, HBJZ en DCO. Het definitieve verlagingsbesluit is voorbereid in samenwerking met ProRail.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief definitief besluit verlaging geluidproductieplafonds spoor	De Kamerbrief zoals in deze nota voorgelegd.

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
30 januari 2026	Zienswijzen landelijke verlaging geluidproductieplafonds spoor	Legt de keuze voor om het ontwerpbesluit op enkele punten aan te passen op grond van de ingediende zienswijzen.